

Vandindvindingstilladelse og Nedsivningstilladelse

Tilladelse til indvinding af vand til vådsortering m.m. og nedsivning og udledning af vaskevand

Anlægsnavn: Albæk Grusgrav - Grusvask

Jupiter ID: 195552

Sagsnr.: 09.08.26-P19-10-24

Sagsbehandler: Anni Lassen

Tilladelse og vilkår

Herning Kommune giver hermed tilladelse til at indvinde overfladevand i henhold til § 20 i vandforsyningsloven¹ og tilladelse til udledning ved nedsivning af vaskevand i henhold til § 19 i Miljøbeskyttelsesloven². Tilladelsen gives som beskrevet, og hvis de nævnte vilkår er opfyldt.

Herning Kommune vurderer, at indvinding fra gravesø i forbindelse med råstofgravning samt nedsivning som recirkulation ikke forringer vandkvaliteten og miljøet i området i væsentlig grad.

Der er søgt om en samlet indvinding 50.000 m³/år fordelt med 500 m³ pr. døgn i 100 døgn. Der er søgt om nedsivning og recirkulation af op til 90 % af denne vandmængde svarende til 45.000 m³/år.

Indvindingsmængde	50.000 m ³ /år 500 m ³ /døgn højst 100 m ³ /time
Tilladelsens varighed	Tilladelsen er kun gældende i samme tidsperiode som råstoffilladelsen
Indberetning vandmængder og målerstand	1. februar hvert år
Matrikelnummer	3f Albæk Gde., Havnstrup
Adresse	Solskovvej 2, 7400 Herning
Anlægsnummer	657-84-0001

Generelt

1. Tilladelsen udløber samtidig med tilladelsen til indvinding af råstoffer givet af Region Midtjylland.
2. Vandindvindingstilladelsen bortfalder hvis tilladelsen til indvinding af råstoffer bortfalder.

Indvinding af overfladevand

3. Indvinding af vand må foregå fra gravesøen på matrikel nr. 3f Albæk Gde., Havnstrup som oplyst i ansøgningen og inden for det ansøgte projektareal (se bilag 2).
4. Der må maksimalt indvindes 50.000 m³/år og 500 m³/år med en maksimal ydelse på 100 m³/timen.
5. Det indvundne vand må anvendes til vådsortering og i mindre omfang til vanding af adgangsveje, interne kørevej, materialestakke, produktionsanlæg og åbne graveflader for at mindske støvgener.

¹ Lovbekendtgørelse 2024-10-28 nr. 1149 om vandforsyning mv.

² Lovbekendtgørelse 2025-12-22 nr. 1742 om miljøbeskyttelse

6. Den indvundne vandmængde skal registreres med måler og hvert år indberettes til Herning Kommune inden 1. februar på anlægget med Jupiter ID: 195552. Herning Kommune kan til enhver tid bestemme, at målemetoden skal ændres³.
7. Såfremt der efter Herning Kommunes vurdering opstår mistanke om, at indvindingen påvirker natur eller vandløb negativt, kan kommunen begrænse indvindingsmængden og/eller den maksimale ydelse samt stille krav om målinger i nærliggende borer, vandløb eller naturområder⁴
8. Tilladelsen kan tilbagekaldes uden erstatning, hvis indvindingen ikke er sket indenfor et sammenhængende tidsrum på 5 år, hvis vilkårene i tilladelse ikke bliver overholdt eller hvis tilladelsen er givet på grundlag af urigtige oplysninger af væsentlig betydning⁵.
9. Det kræver en ny tilladelse fra Herning Kommune, hvis det ønskes at ændre på vandindvindingsanlægget, indvindings formål, pumpens ydelse eller den tilladte årlige vandmængde.

Nedsivning og udledning af vaskevand

10. Udledning af vaskevand skal ske til to nedsivnings- og klaringsbassiner og derefter tilbage til indtagssøen.
11. Nedsivning af vaskevand på foregå fra materialestakke, nedsivnings- og klaringsbassiner samt fra indtagssøen inden for det ansøgte projektareal.
12. Der må kun vaskes materiale, der stammer fra råstofgraven.
13. Vaskevandet må ikke tilføres stoffer, udover hvad der stammer fra vask af råstoffer.
14. Udledningen af vaskevand må ikke medføre overfladiske afstrømning direkte til vandløb eller grøfter, over skel til nabomatrikler eller vejarealer eller på anden vis være til gene for omkringboende eller trafik.
15. Tilladelsen kan tilbagekaldes eller ændres af hensyn til miljøbeskyttelse eller farer for forurening af vandforsyningsanlæg m.v.

Erstatningsregler

Ejer af anlægget er erstatningspligtig for skader, der under anlæggets udførelse og drift vol-des i bestående forhold ved ændring af grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer i henhold til § 23 i vandforsyningsloven.

Hvis der ikke kan opnås forlig om eventuel erstatning, afgøres spørgsmålet af taksationsmyndighederne.

³ §58, skt. 2 i Lovbekendtgørelse 2024-10-28 nr. 1149 om vandforsyning mv.

⁴ §16, stk. 1 nr. 6 i Bekendtgørelse 2025-06-20 nr. 867 om vandindvinding og vandforsyning

⁵ § 34 i Lovbekendtgørelse 2024-10-28 nr. 1149 om vandforsyning mv.

Afgørelse i forhold til VVM-reglerne

Når dele af et anlæg kræver tilladelse efter § 7 i Råstofloven, varetager regionrådet kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser for hele anlægget i forhold til at vurdere, om projektet er omfattet af krav om miljøvurdering (ifølge § 17, stk. 2 i Miljøvurderingsloven⁶).

Herning Kommune har derfor ikke foretaget en særskilt miljøvurderingsscreening, da denne er foretaget af Region Midtjylland. Vurdering i nærliggende tilladelse tager udgangspunkt i denne miljøvurderingsscreening.

Klagevejledning

Herning Kommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet i henhold til § 80 i vandforsyningsloven.

En eventuel klage skal indsendes via Klageportalen, som kan findes via dette link <https://naevneshus.dk/start-din-klage/> Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for behandling af en klage. Klagen skal være indsendt, så den er tilgængelig for Herning Kommune senest 4 uger efter offentliggørelsen af afgørelsen.

Sagen kan desuden indbringes for domstolene senest 6 måneder efter, at tilladelsen er modtaget.

Herning Kommune giver besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Sendt til:

Ansøger mail: obelinvestaps@hotmail.com,

Rådgiver mail: ag@geyti.dk

Danmarks Naturfredningsforening, mail: dn@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, mail: post@sportsfiskerforbundet.dk

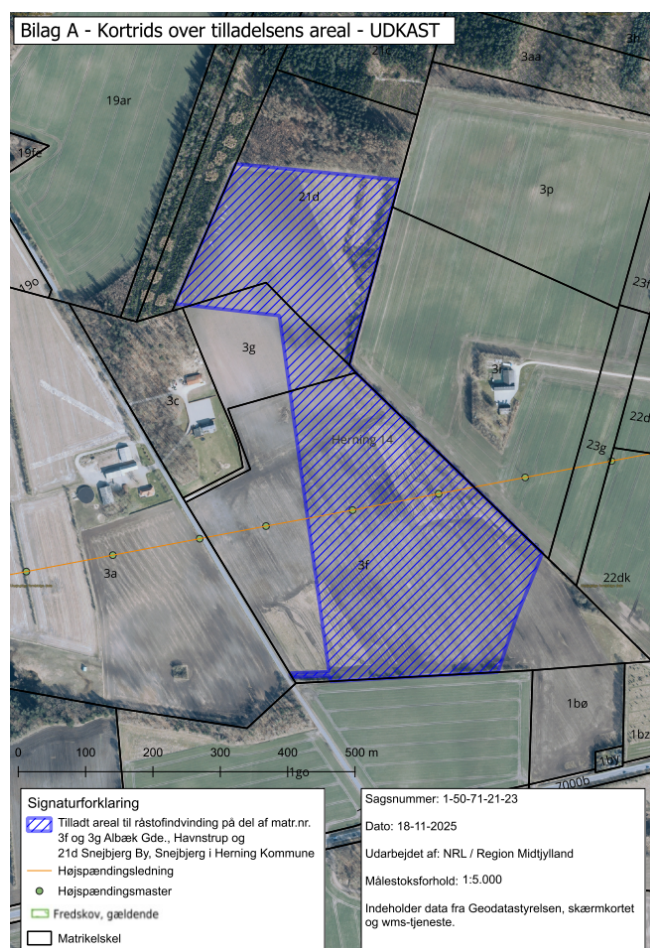
Forbrugerrådet, mail: fbr@fbr.dk

⁶ Lovbekendtgørelse 2023-01-03 nr. 4 om miljøvurderinger

Vurdering af ansøgningen

Region Midtjylland har den 27. august 2023 fra Villys Sand og Grus Aps modtaget en ansøgning om en tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på matr.nr. 3f, 3g Albæk Gde., Havnstrup og 21d Snejbjerg By, Snejbjerg i Herning Kommune, beliggende i graveområde Albæk. Der er eftersendt oplysninger den 24. april 2024. Region Midtjylland meddeler tilladelse til selve råstofindvinding. Mens ansøgningen om tilladelse til indvinding af vand og nedsivning og udledning af vaskevand er videresendt til Herning Kommunen.

Det ansøgte projektareal er vist på nedenstående kort (Figur 1), og omfatter ud over graveområdet også materiale- og oparbejdningsplads, indtagssø, og nedsivningsbassiner. Det ansøgte areal er 17,8 ha og ligger i Råstofområde Albæk. Ansøger ønsker om at indvinde 300.000 m³ sand, grus og sten pr. år ned til ca. 22 m under terræn. Der skal ikke indvindes råstoffer under grundvandsspejlet.

Figur 1: Ansøgt projektareal

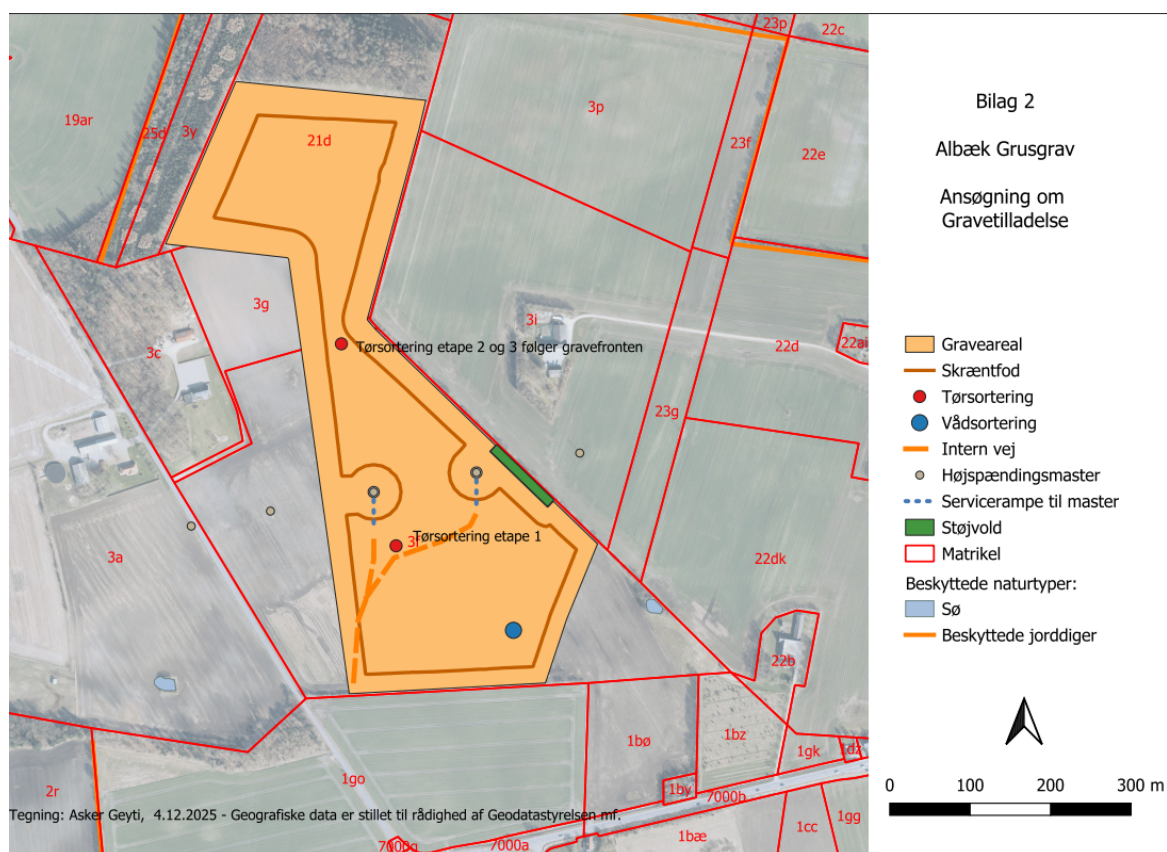
Projektet omfatter indvinding af muld, sand, grus og sten, over grundvandsspejlet, samt oparbejdning, oplag og udlevering af materialer, mellemdeponering og salg af muld samt efterbehandling af indvindingsområdet.

Anvendelsen af de indvundne råstoffer er angivet til anlægs- og vejmaterialer og beton-tilslagsmaterialer.

Der graves op til 300.000 m³ råstoffer pr. år og 15.000 m³ er muld.

Terrænet omkring råstofgraven ligger i kote 61 til 73,5 DVR90. Gravedybden forventes at være til kote 51 DVR90, hvilket svarer til 10-22 m under oprindeligt terræn, og der indvindes ned til 1 m over grundvandspejlet. Ansøgningen oplyser, at grundvandspejlet er i kote 50, men ifølge nærliggende vandboring DGU nr. 84.2142 og potentialelinjer er grundvandspejlet beliggende omkring kote 46-47,5 DVR90. Gravedybden under indvinding kan variere til mindre gravedybder afhængig af forekomsten af råstoffer.

Projektet omfatter indvinding af 100 m³ vand per time svarende til 500 m³ vand per døgn til vask af råstoffer i 100 døgn pr. år, svarende til 50.000 m³ grundvand pr. år. Vandet indvindes fra en lavvandet indtagssø i den sydlige del af graveområdet. Det meste af vandet nedsiver igen, men en mindre del fordamper, anslået 10-15 %. Desuden indvindes op til 2.000 m³ vand fra indtagssøen til støvbekæmpelse pr. år. Graveområdets inddeling er vist på figur 2.

Figur 2: Inddeling af graveområdet

Sammenfattende vurdering

Herring Kommune vurderer på baggrund af den udarbejdede screeningsafgørelse, at indvinding af overfladevand samt nedsivning og udledning af vaskevand, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt.

Geologi og grundvand

Projektområdet ligger jf. Miljøstyrelsens vandområdeplaner 2021- 2027 i et område med to regionale grundvandsforekomster: dkmj_1_ks, som har god kvantitativ og god kemisk tilstand, samt dkmj_1105_ks, som har god kvantitativ og ringe kemisk tilstand.

Der er ligeledes to målsatte dybe grundvandsforekomster: dkmj_1023_ps og dkmj_1031_ps, som begge har god kvantitativ og god kemisk tilstand.

Projektområdet ligger i indvindingsoplandet til Snejbjerg Vandværk. Området er udpeget som et nitratfølsomt indvindingsområde og som indsatsområde for nitrat.

Snejbjerg Vandværks nærmeste vandindvindingsboring er DGU nr. 84.2598, som findes ca. 570 m nord for projektområdet. Boringen er filtersat i 5 niveauer; det øverste filter (5) er sat i den regionale grundvandsforekomst, dkmj_1_ks, og de øvrige 4 filtre (1-4) i den dybe grundvandsforekomst dkmj_1023_ps. Der findes ikke andre almene drikkevandsboringer nærmere projektområdet.

Nærmeste private drikkevandsboringer er DGU nr. 84.2172 og 84.1849, som ligger hhv. 400 m nordvest for og 310 m syd projektområdet. Begge filtersat i en af de regionale grundvandsforekomster. Det ansøgte projekt omfatter indvinding af vand fra indtagssø til vask af råstoffer.

Vandindvinding til grusvask vil ske i det regionale grundvandsmagasin (grundvandsforekomst dkmj_1_ks), som i projektområdet er et frit magasin med potentiale omkring kote +48 DVR90, svarende til ca. 13 m under terræn. Grundvandsstrømningen i magasinet er sydlig.

Indvinding af vand til grusvask medfører en tragteffekt under vandindvindingen. Tragteffekten dæmpes ved nedsivning og recirkulering af det oppumpede grundvand.

Der regnes med at 80-85 % af det vand der indvinder til vask recirkuleres. Grundvand fra indtagssøen, som bliver anvendt til vådsortering af materialer, bliver umiddelbart herefter recirkuleret via to bundfældnings- og nedsivningsbassiner.

Grundvandet i området har et naturligt højt indhold af jern, hvilket kan føre til okkerudfældning i de to bundfældnings- og nedsivningsbassiner, når vandet iltes ved vådsorteringen og udledes via bassinerne. Når bassinerne efter endt indvinding har været i ro i en periode, vil udfældningen ophøre.

Bassinerne etableres først i forbindelse med råstofgravningen, så der er ikke et eksisterende dyre- eller planteliv, som kan påvirkes. Der vil ikke være noget overløb fra indtagssøen eller bassinerne til andre søer eller vandløb.

Herning Kommune vurderer derfor, at vandindvindingen, nedsivningen og udledningen ikke vil kunne forårsage ændringer i den kemiske tilstand af de målsatte grundvandsforekomster.

Herning Kommune vurderer på den baggrund, at vandindvindingen, nedsivningen og udledningen hverken direkte eller indirekte vil kunne påvirke målopfyldelsen for

Vandløb

Der ligger ingen målsatte vandløb inden for 1 km fra graveområdet. Der ligger et målsat vandløb både nord og syd for graveområdet. Mølsted Bæk ligger ca. 1,1 km syd for og ca. 1,2 km nord for graveområdet ligger Skibbild Sønderbæk/Fonvad Bæk. Begge vandløb har i henhold til Vandplanområderne 2021-2027 dårlig tilstand. Målsætningen er god tilstand.

Det meste af det vand der indvindes fra indtagssøen recirkuleres og nedsives igen.

Det vurderes med baggrund i afstanden til vandløbene og med recirkuleringen at indvindingen af vand fra indtagssøen samt nedsivning og udledning i umiddelbart nærheden af indvindingen ikke vil påvirke vandløbene i væsentlig negativ grad.

Herning Kommune vurderer endvidere at indvinding af vand, nedsivning og udledning ikke vil hindre målopfyldelse af de to vandløb.

Natur

Den nærmeste § 3-beskyttede naturtype er en sø ca. 80 meter fra det ansøgte graveområde. Der ligger også §3 beskyttede sø ca. 180 meter vest for graveområdet og en ca. 230 meter syd for.

Der vurderes ikke at være hydraulisk kontakt mellem søerne og indtagssøen. Herning Kommune vurderer på den baggrund, at indvindingen af vand fra indtagssøen samt nedsivning og udledning af vaskevand ikke vil ændre på tilstanden i de nærliggende §3 beskyttede søer.

Internationalt beskyttede naturområder

Nærmeste Natura 2000 område er Ovstrup Hede med Røjen Bæk (N225), som ligger ca. 12 km nord fra det ansøgte projekt. Ovstrup Hede med Røjen Bæk er udpeget til habitatområde (H249).

Udpegningen er sket på grundlag af følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 249		
Naturtyper:	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Grøn kølleguldsmed (1037)	Bæklampret (1096)
	Odder (1355)	

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området⁷. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * Angiver prioriterede naturtyper.

På baggrund af den store afstand til nærmeste Natura 2000-område og fordi der ikke er hydrologisk kontakt til området, vil projektet efter kommunens vurdering i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, ikke have nogen negativ påvirkning på Natura 2000-områder. Det er desuden kommunens vurdering, at projektet er uden væsentlig betydning for opnåelse af gunstig bevaringsstatus/bevaringsprognose for naturtyperne og arterne på udpegningsgrundlaget.

Bilag IV-arter

Der er ikke registreret nogen fredede eller rødlistede arter inden for det ansøgte areal. Der er enkelte registreringer af duehøg (VU), vandrefalk (VU) og rød glente (VU), som alle er fredet, omkring det ansøgte.

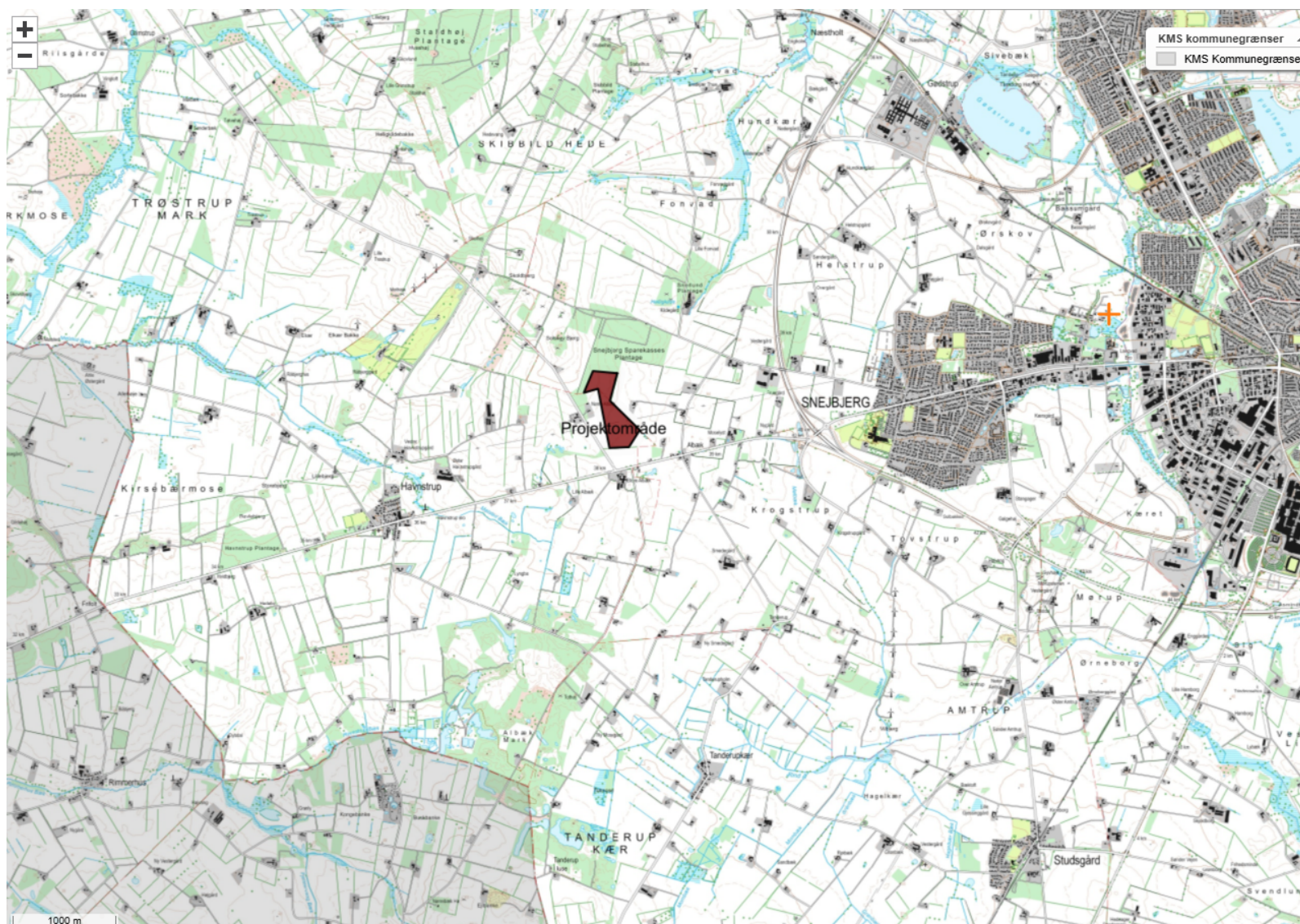
Herning Kommune vurderer, at de bilag IV-arter, der lever i umiddelbart nærheden af projektområdet, ikke vil blive påvirkede.

For yderligere vurdering henvises til Region Midtjyllands råstoff tilladelse og bilag IV-artsvurdering (se Natura 2000-væsentlighedsvurdering).

⁷ Miljøstyrelsen 2023. Natura 2000-plan 2022-27. Ovstrup Hede med Røjen Bæk. Miljøministeriet. [Rapport \(mst.dk\)](#)

Bilag 1 – Oversigtskort

Bilag 2 – Ansøgt projektområde

